

АНАЛІЗ СТАНУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Гудим Ганна Анатоліївна

Бондарева Ірина Олександрівна, к.е.н., доцент

Розвиток ринкових відносин в Україні залежить від ефективності результатів діяльності підприємств, вмілого формування і використання оборотних активів. Процес управління активами промислових підприємств обґрунтовує доцільність дослідження динаміки об'єму промислової продукції, оборотних коштів, обсягу виробничих запасів та використання оборотних коштів промисловості України.

Проблема управління та аналізу оборотних активів у структурі загальних активів підприємств досліджувалася такими провідними економістами як Гавриловим А.А., Калайдиним Є.Н., Коноваловою О.В., Шилю А.П., Редіною Н.І., Остапенком В.В., І. М. Бойчик, Є. Ф. Брігхемом, та іншими науковцями.

Дослідження динаміки об'єму продукції і оборотних коштів по промисловості України показує, що останніми роками спостерігається процес щорічного зростання їх вартості, проте в 2009 році спостерігається різкий спад об'єму промислової продукції з 917035,5 до 806550,6 млн. грн. Динаміка темпів зростання показників є неоднаковою, але вже з 2010 року вартість об'єму реалізації продукції починає знову збільшуватись та у 2012 році складає 1400680,2 млн.грн. (Рис.1) [4].

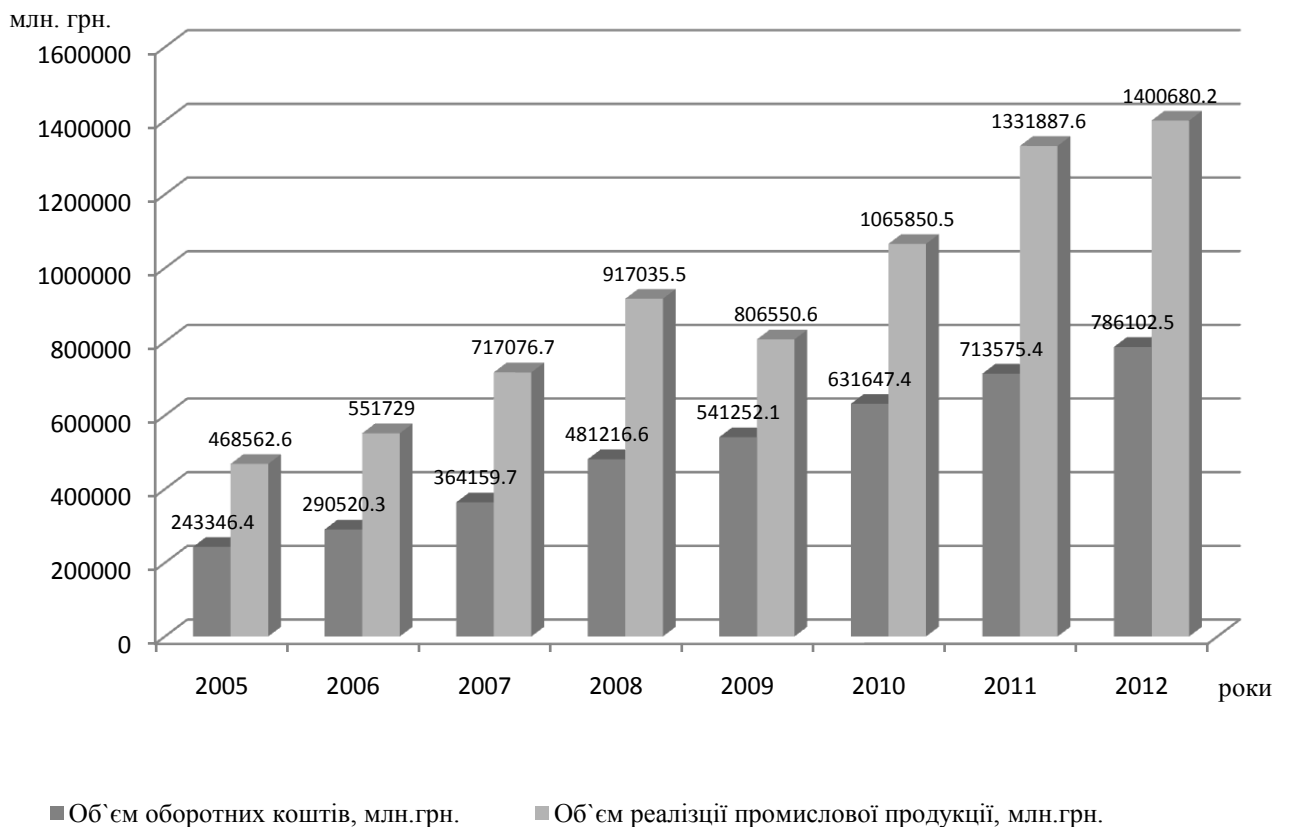

Рисунок 1. Динаміка об'єму промислової продукції і об'єму оборотних коштів в промисловості України

Дослідження динаміки окремих елементів оборотних коштів дозволяє отримати об'єктивну оцінку використання матеріальних оборотних коштів. Існуючі негативні тенденції у використанні оборотних коштів промислових підприємств, пов'язані з порушенням раціональних пропорцій між окремими структурними складовими, знижують продуктивність використання виробничих ресурсів [1].

Управління виробничими запасами являє собою частину загальної політики управління оборотними активами підприємства, яка полягає в оптимізації розміру запасів товарно-матеріальних цінностей, мінімізації витрат щодо обслуговування та забезпечення ефективного контролю за їх рухом. Розглядаючи оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей в Україні, бачимо стійку тенденцію до зростання вартості виробничих запасів (рис. 2)[4].

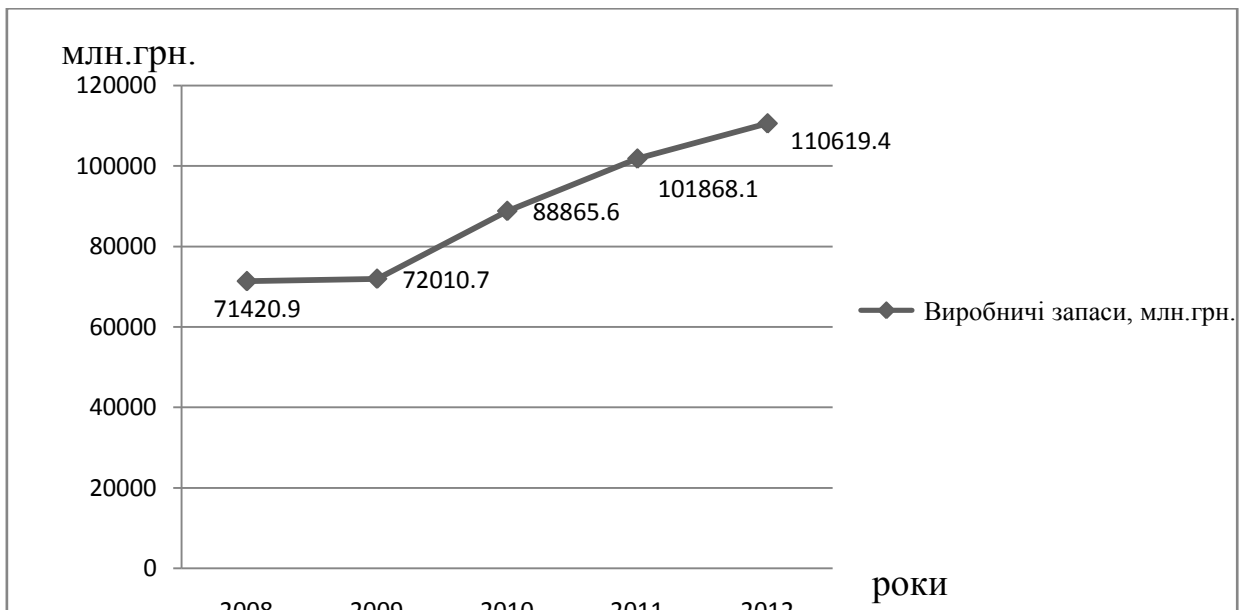

Рисунок 2. Динаміка обсягу виробничих запасів в Україні у 2008-2013р.

Аналізуючи динаміку обсягу виробничих запасів 2008-2013 років, спостерігається збільшення розмірів запасів з 71420,9 до 110619,4 млн.грн, яке може бути викликано як зростанням масштабів виробництва, так і нерівномірним, недостатнім насиченням ринку матеріальними ресурсами. Створення більшого, ніж це необхідно об'єму запасів заважає підвищенню ефективності виробництва [2, с. 39].

Відволікання значних коштів в запаси повинно бути економічно обґрунтовано шляхом забезпечення достатнього рівня ефективності, що досягається у виробничій сфері[3, с.61]. На рис.2.3 представлена динаміка використання оборотних коштів промисловості України [4].

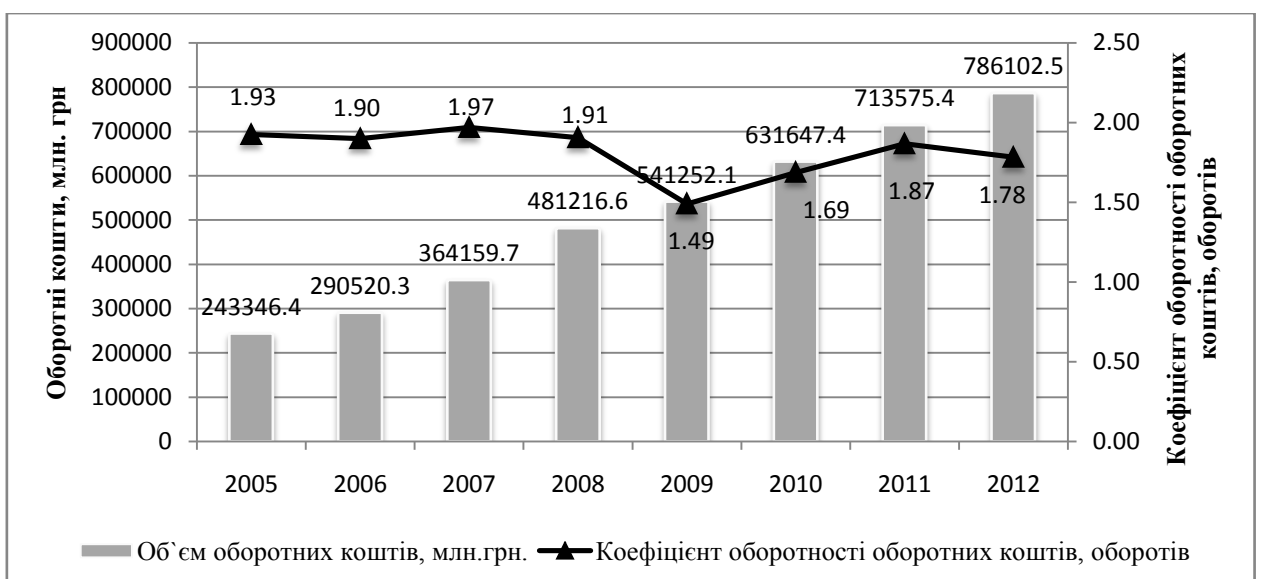

Рисунок 2.3. Динаміка використання оборотних коштів промисловості України.

Дослідження показників використання запасів підприємств промисловості України за останні вісім років показують, що запаси здійснюють близько двох оборотів в рік. При цьому, протягом останніх чотирьох років коефіцієнт оборотності збільшився з 1,49 до 1,78 обороту в рік, але так і не досяг значення 1,93 обороту в 2005 році. Аналіз динаміки величини оборотних коштів дозволяє зробити висновок про те, що коефіцієнт оборотності прискорюється, але дуже повільними темпами.

Прискорення оборотності обігових коштів може бути досягнуто шляхом впровадження у виробництво нової техніки, прогресивних технологічних процесів, механізації і автоматизації виробництва. Ці заходи сприятимуть зменшенню тривалості виробничого циклу, а також збільшенню обсягу виробництва і реалізації продукції. Окрім того, для прискорення оборотності важливе значення має: раціональна організація матеріально-технічного забезпечення і збуту готової продукції, дотримання режиму економії у витратах на виробництво і реалізацію продукції, застосування форм безготівкових розрахунків за продукцію, що будуть сприяти прискоренню платежів та ін.

Таким чином, тенденції змін обсягів активів підприємств України за останні роки відображають постійне їх зростання. Збільшення обсягів активів

супроводжується впливом різних факторів, які мають позитивний та негативний характер. Напрямок подальших досліджень має стати розробка практичних заходів щодо усунення негативних тенденцій у динаміці активів з метою забезпечення платоспроможності, рентабельності та ліквідності промислових підприємств України.

Література

1. Єфимова О. В. Як аналізувати фінансове положення підприємства. — К.: 1999. — 452 с.

2. Скригун Н., Цимбалюк Л. Оптимізація виробничих запасів як один із напрямків управління витратами. - Економіка підприємства - 2003. - №2. - с. 39-41.
3. Швец И.Б., Бондарева И.А. Управление производственными запасами на предприятии: Монография / НАН Украины. Ин-т економіки пром-сти. – Донецк, 2003. – 182 с.
4. Статистичний щорічник України з 2007-2012 рік / [Держкомстат України / заред. Л. М. Овденко]. – К.: Держаналітінформ, 2012. – 307 с.